Politici verbaasd over geheim onderzoek naar inwoners

Speuren naar mogelijke dreiging extreemrechts

Politici in Midden-Delfland en Westland zijn verbaasd dat er in 2021 onderzoek is gedaan naar hun inwoners. Zonder dat ze het wisten gaven de gemeenten opdracht aan een bureau om de 'mogelijke dreiging' van rechts-extremisme onder de loep te nemen. „Dit is zeer kwalijk."

Theresia Schouten
Westland/Delft

▲ **Vier gemeenten lieten in 2021 onderzoek doen naar mogelijke dreiging van extreemrechts binnen hun grenzen.** FOTO: JORIS VAN GENNIP

Dat er in de twee gemeenten onderzoek is gedaan naar bewoners, kwam aan het licht door een verzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) aan de gemeente Delft. De organisatie die controleert of gemeenten zich aan de privacywet houden, vraagt het Delftse stadsbestuur om inzage in het onderzoek uit 2021. Ze heeft vragen over de zogenaamde krachtenveldanalyse 'Manifestatie en mogelijke dreiging van extreemrechts en rechts-extremisme' die in Delft, Rijswijk, Midden-Delfland en Westland is uitgevoerd. Op initiatief van Delft werd het bureau NTA ingehuurd om onderzoek te doen in de vier gemeenten. In Rijswijk en Delft bestudeerden de NTA-onderzoekers de gevoelens die inwoners online uitten over 'het huidige democratische systeem' of bedreigingen van 'andere culturele, etnische of religieuze groepen', staat in korte openbare samenvattingen. Maar de onderzoekers bekeken ook in de echte wereld of ze signalen zagen van extreemrechts-gedachtegoed.

Of inwoners ook wisten dat ze geobserveerd werden, valt niet op te maken uit het onderzoek dat inmiddels door alle vier de gemeenten geheim is verklaard. NTA deed eerder voor onder meer Zoetermeer onderzoek naar extremisme en radicalisering binnen de islamitische gemeenschap. Naderhand bood die gemeente excuses aan omdat de werkwijze van NTA door advocaten betwist werd.'

Westlands D66-raadslid Benjamin Hofland zit vol vraagtekens. „Wat is dit?", klinkt hij resoluut. „We weten als raad niks van dit onderzoek af. Ik wil het rapport wel zien." Hofland wil van het gemeentebestuur weten wat de aanleiding was om rechts-extremisme in Westland te onderzoeken. „Natuurlijk moet je de ontwikkelingen rondom rechts-extremisme serieus nemen, maar de vraag is of het terecht was om over te gaan tot zo'n onderzoek." Peter Duijsens, fractievoorzitter van Westland Verstandig. „Ik ga om opheldering vragen. Ik wil ook weten of het onderzoek überhaupt had mogen worden uitgevoerd als er geen noodzaak was." Daarnaast maakt Hofland zich zorgen over hoe het onderzoek is uitgevoerd en wat erin staat. De D66'er zit ermee dat hij onmogelijk kan controleren of er misschien ook rechten van inwoners van deze gemeenten zijn geschonden.

> **Ik wil ook weten of het onderzoek überhaupt had mogen worden uitgevoerd**
> – Peter Duijsens

Of de gemeente Westland van de ontwikkelingen rondom de geheime krachtenveldanalyse weet, wordt niet duidelijk. Midden-Delfland zegt wel van het onderzoek te weten en dat er geen concrete aanleiding voor was. 'We zijn ingegaan op het voorstel van Delft om mee te doen', zegt een woordvoerder. Het rapport is volgens hem niet met de gemeenteraad gedeeld omdat de uitkomsten er geen aanleiding toe gaven. 'In Midden-Delfland bleef het gelukkig bij losstaande incidenten', weet de woordvoerder. Maar mochten er meer signalen komen dan doet de gemeente opnieuw onderzoek, voegt hij nog toe.

Ongepast

Ed Roeling, fractievoorzitter van Mijn Partij in Midden-Delfland vindt het schokkend dat er onderzoek is gedaan. „Dat het noch in het openbaar noch in vertrouwelijkheid met ons is gedeeld, vind ik zeer ongepast." Roeling vreest dat Midden-Delfland de wet heeft overtreden. „Er is mij ook niet bekend dat er een goede aanleiding zou zijn om zo'n onderzoek überhaupt uit te laten voeren in Midden-Delfland. Dit lijkt me vissen naar iets wat je wil zien. Zeer kwalijk."